

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

TĂNG CƯỜNG THỰC HÀNH QUẢN LÝ TỐT VÀ AN TOÀN SINH HỌC TẠI TRẠI CHĂN NUÔI GIA CẦM GIỐNG VÀ CƠ SỞ ẤP TRỨNG GIA CẦM

Mục tiêu của dự án

Nhằm giảm nguy cơ lây lan dịch bệnh và tăng cường an toàn thực phẩm bằng cách nâng cao an toàn sinh học trong chăn nuôi gia cầm giống cũng như ấp nở trứng gia cầm

Nhà tài trợ của dự án

Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID)

Cơ quan thực hiện dự án

Trung tâm phòng chống khẩn cấp các bệnh động vật xuyên biên giới, Tổ chức Nông nghiệp và Lương thực của Liên Hợp quốc (ECTAD FAO VN)

Cơ quan đối tác của chính phủ

Cục Chăn nuôi, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (DLP-MARD)

Cơ sở chăn nuôi gia cầm giống cũng như ấp trứng gia cầm là những mắt xích quan trọng trong chuỗi sản xuất cung ứng gia cầm. Việc không đảm bảo an toàn sinh học ở những cơ sở này không chỉ làm giảm chất lượng gia cầm con 1 ngày tuổi mà còn góp phần làm lây lan mầm bệnh, gây ô nhiễm môi trường và ảnh hưởng đến sức khỏe con người.

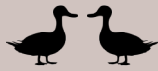
Theo số liệu của Cục Chăn nuôi, có khoảng 80% trại nuôi gia cầm giống và cơ sở ấp trứng gia cầm chưa thực hiện tốt các biện pháp an toàn sinh học. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã ban hành Quy trình thực hành chăn nuôi tốt cho chăn nuôi gia cầm an toàn tại Việt Nam (VietGAHP, 2008), tuy nhiên hướng dẫn này chưa phù hợp với trại chăn nuôi giống gia cầm và hộ ấp nở quy mô vừa và nhỏ.

Do đó, trong khuôn khổ dự án được USAID tài trợ: *"Hỗ trợ kỹ thuật trực tiếp nhằm nâng cao sự ứng phó khẩn cấp với Cúm Gia cầm độc lực cao tại Việt Nam"*, FAO ECTAD Viet Nam và Cục Chăn nuôi đã hợp tác xây dựng một bộ tiêu chuẩn tối thiểu về an toàn sinh học áp dụng cho cơ sở ấp nở và chăn nuôi gia cầm giống quy mô vừa và nhỏ. Các tiêu chuẩn này đã được thử nghiệm tại 6 mô hình ấp nở và 6 mô hình chăn nuôi gia cầm giống tại hai tỉnh dự án Quảng Trị và Cần Thơ.

Các hộ nông dân tham gia thực hiện mô hình đã khẳng định rằng các tiêu chuẩn tối thiểu về an toàn sinh học đều **đơn giản, thực tế, dễ thực hiện** và đưa lại hiệu quả kinh tế. Những hộ nông dân này tin tưởng rằng đàn gia cầm giống của họ sẽ khỏe mạnh hơn, cho năng suất cao hơn và thu nhập của họ sẽ tiếp tục tăng lên nhờ áp dụng các biện pháp an toàn sinh học.

Những số liệu được ghi chép tại các mô hình thí điểm:

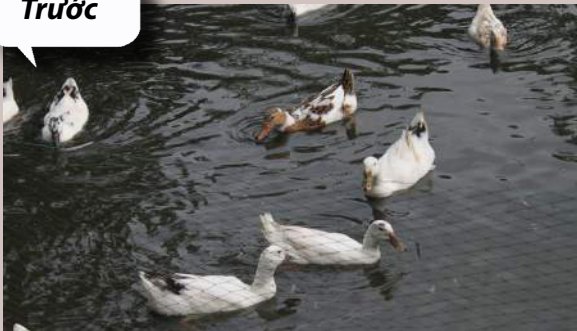
TRẠI NUÔI GIA CẦM GIỐNG

1. Cải thiện biện pháp quản lý

- ▶ Cải thiện kỹ thuật cho ăn để kiểm soát khối lượng cơ thể của vịt hậu bị trước khi dựng đẻ.
- ▶ Cung cấp nước uống sạch cho vịt qua hệ thống lọc nước và máng uống cải tiến đơn giản, rẻ tiền và được vệ sinh sạch sẽ hàng ngày – trước đây, vịt uống nước ao.

Trước

Sau

- ▶ Sử dụng máng ăn cải tiến để tránh vịt ăn thức ăn nhiễm phân.

Trước

Sau

- ▶ Độn chuồng khô làm giảm nguy cơ nhiễm nấm mốc và vi khuẩn gây hại.

↳ Loại bỏ độn chuồng ướt, bổ sung độn chuồng mới, giảm mật độ gia cầm, sử dụng máng uống mới sẽ giúp giữ độn chuồng luôn khô

Trước

Sau

► Sử dụng ổ để mới và thay đệm lót ổ thường xuyên.

Trước

Sau

► Tăng cường thực hiện các biện pháp an toàn sinh học như rửa tay, thay giày, dép trước khi vào trại và cách ly đàn gia cầm khỏi nơi ở của người.

Sau

Sau

2. Kết quả

a) Chất lượng đàn vịt giống được cải thiện

- Số lượng vịt mái hậu bị chọn lên làm vịt đẻ tăng 14%: từ 1.500 vịt hậu bị chọn được 1.200 vịt mái lên đẻ.

b) Năng suất trứng cao hơn

- Tỷ lệ đẻ cao kéo dài tới 5 tháng tại trại thí điểm mô hình của ông Sơn, ông Táo (Quảng Trị), ông Thương (Cần Thơ) dẫn đến sản lượng trứng tăng lên 10%.
- Trong vòng 5 tháng, đàn vịt sinh sản 850 con tại trại thí điểm mô hình của ông Sơn cho sản lượng trứng tăng lên 7.500 quả, từ đó nở thêm được 6.375 vịt con so với đàn không thí điểm mô hình trước đó. Sản lượng tăng này cho thu nhập thêm 31.875.000 VND.

c) Số lượng trứng loại giảm

- Tại trại của ông Sơn, số lượng trứng bẩn và dập trong 2,5 tháng đẻ cao giảm 5%, giúp tăng thêm 2.245 vịt con, thu nhập thêm 11.225.000 VND.

d) Sức khỏe đàn vịt được cải thiện

- Tỷ lệ vịt đẻ chết và loại thải giảm (giảm 2,85% trong 5 tháng đẻ, theo thông báo của trại mô hình chị Bích, Cần Thơ).
- Các trại đều thông báo là hiện tượng ỉa chảy ở đàn vịt của họ giảm rõ rệt.

e) Điều kiện làm việc được cải thiện

- Tiết kiệm thời gian làm việc: các cải tiến về kỹ thuật đã giúp giảm số lần nhặt trứng cũng như cho vịt ăn và uống.
- Môi trường làm việc được cải thiện: sạch sẽ hơn và bớt mùi.

ẤP NỞ TRỨNG GIA CẦM

1. Cải thiện biện pháp quản lý cơ sở ấp nở

- ▶ Tách biệt nơi ở của người với nơi ấp nở trứng.
- ▶ Thay dép và rửa tay trước khi vào và sau khi ra khỏi cơ sở ấp nở.
- ▶ Tách riêng nơi ấp, nơi nở và nơi giao nhận gia cầm con để tạo lối di chuyển theo một chiều.
- ▶ Xông khử trùng trứng ngay sau khi thu nhặt trong tủ xông đúng kỹ thuật.

Trước

* Tủ xông không đúng kỹ thuật: không kín, không có ống thoát khí và ống phễu dẫn hóa chất

Sau

* Tủ xông đúng kỹ thuật: rất kín, có ống thoát khí và ống phễu dẫn hóa chất

- ▶ Vệ sinh sạch sẽ nơi ấp, nơi nở, nơi giao nhận gia cầm con sau mỗi lô ấp nở.

2. Kết quả:

- a) Tỷ lệ nở tăng 2,4 - 5%; nhờ đó thu nhập tăng thêm từ 188.000 – 600.000 VND / 1.000 quả trứng vào ấp trong 3 tháng thí điểm mô hình.
- b) Tỷ lệ nuôi sống của vịt con trong tuần tuổi đầu tăng 5%, giúp tăng uy tín của cơ sở ấp nở và công việc kinh doanh thuận lợi hơn.
- c) Tiết kiệm thời gian làm việc do thao tác thuận lợi hơn nhờ di chuyển theo một chiều.
- d) Điều kiện làm việc được cải thiện: giảm bụi và mùi.

► Số liệu ghi chép về tỷ lệ nở được cải thiện trong 3 tháng thí điểm mô hình

Mô hình	Số trứng vào ấp / 3 tháng	Tỷ lệ nở tăng lên (%)	Số vịt con mới nở tăng thêm	Giá 1 vịt mới nở	Thu nhập tăng lên nhờ bán số vịt con mới nở tăng thêm	Thu nhập tăng thêm tính trên 1.000 quả trứng vào ấp
Quảng Trị						
Hộ ông Sơn	30.000	2,4	705	8.000 VND	5.640.000 VND	188.000 VND
Hộ ông Tuất	51.000	5,0	2.550	8.000 VND	20.400.000 VND	400.000 VND
Cần Thơ						
Hộ bà Bích	75.000	3,4	2.550	12.000 VND	30.600.000 VND	408.000 VND
Hộ ông Tú	150.000	5,0	7.500	12.000 VND	90.000.000 VND	600.000 VND

Trên cơ sở kết quả các mô hình thí điểm, hai văn bản Hướng dẫn thực hiện biện pháp an toàn sinh học tối thiểu tại cơ sở ấp trứng và trại chăn nuôi giống gia cầm quy mô vừa và nhỏ đã được Bộ Nông Nghiệp và Phát triển nông thôn chính thức ban hành.

Một trong những kết quả chính của hợp phần truyền thông là **bộ phim hướng dẫn** thực hiện các biện pháp an toàn sinh học góp phần nâng cao nhận thức và khuyến khích tăng cường an toàn sinh học tại các cơ sở ấp nở. Bộ phim là câu chuyện về các mô hình thí điểm thành công tại Quảng Trị và Cần Thơ, về những lợi ích mà cơ sở thu được khi nắm vững và thực hiện tốt việc quản lý cơ sở ấp nở cũng như nghiêm túc áp dụng các khuyến cáo an toàn sinh học.

Bên cạnh đó một **bộ phim khác** cho thấy quá trình và kết quả hợp tác giữa Trung tâm ECTAD FAO Việt Nam và Cục Chăn nuôi trong lĩnh vực phát triển chăn nuôi gia cầm và phòng ngừa dịch bệnh.